

Šetrně s vodou doma, na zahradě i v přírodě!

Neblahý stav vodního režimu

v přírodě se všemi
negativními důsledky jako jsou
povodně i sucha

můžeme sami ovlivnit

hospodařením s vodou v našich
domácnostech a zahradách.

**Hospodaření s vodou v domácnostech
má svá přísná legislativní pravidla!**

**Jednoduchými systémy akumulace vody
lze ušetřit finanční prostředky!**

**Stát podporuje šetrné
zacházení s vodou! Využijte toho!
Poradíme Vám jak!**

Co způsobuje povodně, záplavy a sucha?

Vody je buď málo, nebo příliš. Ti, co bydlí v záplavovém území, by raději brali první variantu. Zemědělci a zahrádkáři se naopak v době sucha bojí o úrodu. Zkrátka s vodou jsou problémy, ať už je jí málo nebo moc. Obecně však platí, že bez vody se život neobejde. Co je tedy třeba udělat, aby vody bylo akorát? Období sucha a povodně se u nás střídaly vždy, v posledních letech však bývají povodně častější. Ať se nabízejí jakákoliv vysvětlení, prapříčinou jsou lidské zásahy do přírody. Do koloběhu vody není radno zasahovat. Volná krajina v přirozeném vyváženém stavu s dostatečným lesním a lučním porostem má výbornou schopnost zadržet v sobě maximum dešťových srážek. Tomu říkáme retenční schopnost krajiny. Přeměnili jsme louky a remízky na zemědělskou půdu, ve které jsme potůčky a řeky narovnali a zatrubnili. Pak zde navíc sázíme plodiny v nekonečných lánech. Krajinu jsme zastavěli rozlehlými zpevněnými plochami. Neděje se to jen ve městech. I na vesnicích chce mít téměř každý krásně vydlážděný dvůr. Takové území má pak nízkou retenční schopnost, tzn., co zde naprší, to během několika minut odteče (z polí včetně půdy) a skončí v kanalizačním systému. Odvádíme vodu z krajiny co nejrychleji do vydlážděných potoků a řek, zkrátka co nejdál.

Přijde-li vydatnější srážka, nepomůže stavět přehradu ani zvyšovat protipovodňové hráze. Jedinou správnou cestou je udržet vodu v krajině co nejdéle. Zadržet ji například v lužních lesích a loukách, které voda zaplavovala vždy, a které jsou dokonce na záplavách ekologicky závislé. Ponechat vodě volný prostor, kde se může krátkodobě rozlít a nenapáchá další škody, například zřítit protipovodňové suché nádrže, tzv. poldry. Nepovolit výstavbu v místech, která byla již několikrát zaplavena. Odkrývat zatrubněné vodoteče a ve volné krajině ponechat potoky a řeky v přirozeném korytě a ne je násilně rovnat a uzavírat do betonu. Neodvodňovat mokřady a území s přirozenou retenční schopností. Zbytečně se nezabývat zeleně, vysazovat remízky a zatravňovat oblasti náchylné k vodní erozi. Zkrátka zvyšovat retenční schopnost krajiny šetrnými prostředky a pochopit, že „vodě neporučíš“. K nápravě stavu není třeba proinvestovat milióny korun z dotací na stavbu protipovodňových opatření a přehrad. Musíme jen přehodnotit náš přístup a pochopit, že voda zadržaná v místě, kde naprší, nezpůsobí záplavu na místě jiném a zároveň bude předcházet vzniku sucha v budoucím období.

Jak na čištění odpadních vod?

Čisté životní prostředí je základem zdravého života! Stát proto dohlíží také na kvalitu podzemních vod, vod ve studních a vrtech a vod ve vodotečích. Ta může být kontaminována odpadními vodami ze zemědělské a průmyslové činnosti, ale také z domácností. Majitelé domů proto musí dohlédnout na to, aby bylo s jejich odpadní vodou správně a dle pravidel naloženo. Na vyžádání úřadu jsou povinni prokázat způsob likvidace domovních odpadních vod! Při špatném nakládání s odpadní vodou může příslušný úřad udělit fyzickým osobám sankci až 100 tis. Kč. Lidé, kteří se nemohou napojit na obecní kanalizaci, se musí s odpadní vodou vypořádat sami. Na výběr mají buď provoz žumpy a zajištění pravidelného odvozu jejího obsahu odbornou firmou, nebo mohou provozovat vlastní domovní čistírnu odpadních vod.

Obecní úřad však ale může uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné a pokud bude kanalizace zakončena centrální čističkou odpadních vod. Pak do ní není ze zákona dovoleno vypouštět odpadní vody přes septiky a čistírny odpadních vod, tzn. bude nutné tato zařízení odstranit. Vhodnost a ekonomičnost jednotlivých řešení závisí na konkrétních případech. Malé domácí čističky odpadních vod jsou oproti žumpě náročnější na výstavbu, ale v provozu pak daleko ekonomičtější a vyžadují jen minimální údržbu. Obě varianty likvidace odpadních vod však vyžadují stavební povolení nebo ohlášku.

Jak zlepšit lokální klima u domu a na zahradě?

Zejména v horkých letních dnech může teplota na volných prostranstvích u domu dosahovat na slunci teplot přes 40 °C. Vedle nárůstu teplot dochází k enormnímu snížení vlhkosti. Takové prostředí nesvědčí nejen člověku, nýbrž také dalším živočichům a rostlinám, snižuje produkční, obytnou a rekreační funkci zahrady. Vzhledem k nutnosti častějšího zalévání je péče o zahradu také značně ekonomicky náročnější. Uživatel zahrady či dvora u obydlí však má hned několik možností, jak zadržet vodu na zahradě a snížit teplotu až o několik stupňů. Výsadba listnatých stromů a keřů pomůže zlepšit mikroklima s minimálními nároky na počáteční investici (např. ve srovnání s vybudováním altánu). Chladicí výkon vzrostlého olistěného stromu je srovnatelný s chladicím výkonem malé klimatizační jednotky. Také okopávání a mulčování stromů sníží vypařování vody, zvyšuje kyprost půdy, pod vrstvou mulče zůstává více vlhkosti a zamezí se růstu plevelů. Nejeefektivnějším způsobem zadržení vody na zahradě je však budování jezírek. Vytvořením vodní plochy se zvýší vlhkost v okolí, sníží se teplota a také se vytvoří životní podmínky pro mnoho živočichů, jako například pro obojživelníky a hmyz. Drobné vodní plochy s doprovodnou zelení navíc dokáží obohatit každou zahradu, ať je určena pro obživu nebo odpočinek a relaxaci.

Jak akumulovat a využívat dešťovou vodu?

Spotřeba vody v domácnosti je v dnešní době cca 90l na osobu na den. Akumulovanou srážkovou vodou lze nahradit spotřebu pitné vody do výše přibližně 50 %. Můžeme jí využít ke splachování, praní, zalévání a mytí. Jen splachování se podílí na celkové spotřebě pitné vody cca z jedné třetiny! Rozvody srážkové vody musíme v domě oddělit od rozvodů pitné vody a zároveň zajistit, aby bylo možné v případě nedostatku vody dešťové tuto nahradit vodou pitnou.

K tomuto účelu slouží automatické jednotky. Dále je samozřejmě třeba akumulační nádrž s vhodným objemem, doplněná filtrem a čerpadlem. Velikost nádrže závisí zejména na množství srážek v dané lokalitě a ploše střechy, ze které je voda odváděna. Nádrž může být zcela skrytá v zemi v nezamrzlé hloubce, a proto lze vodu z ní využívat i v zimě. K úspoře nákladů a času poslouží také automatické závlahové systémy pro zahrady. Ty řídí závlivku zeleně samostatně a dle aktuálních požadavků.

Jaké budou možnosti dotací?

Ministerstvo životního prostředí se chystá v roce 2017 spustit dotační program s předběžným názvem "Modrá úsporám". Z programu by mohly domácnosti čerpat dotace například na retenční nádrže na dešťovou vodu nebo na zahradní jezírka. Používaly by ji na zalévání, práce na zahradě či na další běžnou údržbu. Uvažuje se také o podpoře technologií, které by umožnily

recyklovat a znovu tak využívat tzv. šedou vodu z koupelen a kuchyňských dřezů v domácnostech. Dotačním titulem chce ministerstvo životního prostředí předejít negativním dopadům sucha a zamezit tak plýtvání vodou také u domácností. Retenční nádrže u rodinných domů by také mohly zmírnit následky přívalových dešťů okamžitou akumulací vody v místě spádu.

Kde najít aktuální informace?

Sdružení obcí Hlučínska plánuje v podzimních měsících cyklus seminářů pokrývajících všechny obce na Hlučínsku. Pokud vás zajímají ekonomická srovnání jednotlivých variant šetření a nakládání vodou v domácnostech, možnosti čerpání dotací a vytvoření systému přímo pro Váš dům, navštivte plánovaný seminář spojený s diskusí přímo ve Vaší obci.

Termín a místo konání semináře ve Vaší obci se dozvíte z místního rozhlasu, obecního zpravodaje nebo z úřední desky.

Bližší informace a termíny naleznete také na webových stránkách:

www.setrnesvodou.cz

Vydalo Sdružení obcí Hlučínska v rámci projektu
"Šetrně s vodou doma, na zahradě i v přírodě!"
spolufinancovaného MSK v rámci programu
Podpora dobrovolných aktivit v oblasti
udržitelného rozvoje pro rok 2016.